

Vec C-117/20

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

3. marec 2020

Vnútroštátny súd:

Cour d'appel de Bruxelles

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

19. február 2020

Žalobkyňa:

bpost SA

Žalovaný:

Autorité belge de la concurrence

Vedľajší účastníci konania:

Publimail SA

Európska komisia

PRACOVNÝ DOKUMENT

1. Predmet a skutkové okolnosti sporu

- 1 V Belgicku je spoločnosť bpost historickým poskytovateľom poštových služieb, najmä poštovej distribúcie, ktorá zahŕňa predovšetkým vyberanie, triedenie, prepravu a odovzdanie poštových zásielok adresátom.
- 2 Spoločnosť bpost poskytuje služby poštovej distribúcie nielen širokej verejnosti, ale aj dvom osobitným kategóriám zákazníkov, konkrétne odosielateľom hromadne podávaných poštových zásielok (ďalej len „odosielatelia“) a sprostredkovateľom.
- 3 Odosielatelia sú koncovými spotrebiteľmi služieb poštovej distribúcie. Vymedzujú správu, ktorá má byť predmetom zásielky, a sú pôvodcami dopytu po poštových zásielkach. Sprostredkovatelia zas odosielateľom poskytujú služby triedenia, ktoré predstavujú prvú fázu služby poštovej distribúcie. Tieto služby môžu zahŕňať prípravu zásielky pred jej odovzdaním spoločnosti bpost (triedenie, tlač, vloženie do obálky, označenie, adresovanie a stanovenie poštového poplatku), ako aj ukladanie zásielok (zozbieranie od odosielateľov, zhromažďovanie a balenie zásielok do poštových vriec, preprava a ukladanie na miestach určených poskytovateľom poštových služieb).
- 4 Spoločnosť bpost uplatňuje rôzne druhy sadzieb, okrem iného zmluvné sadzby, ktoré sú osobitnými sadzbami v porovnaní so štandardnou sadzbou, ktorú platí široká verejnosť. Tieto osobitné sadzby vychádzajú zo zmluvy medzi spoločnosťou bpost a príslušnými zákazníkmi, ktorá môže upravovať zľavy pre niektorých zákazníkov, ktorí vytvárajú určitý obrat v prospech poskytovateľa poštových služieb. Najčastejšími zmluvnými zľavami sú množstevné zľavy, ktoré sa poskytujú v závislosti od objemu poštových zásielok vytvoreného počas referenčného obdobia, a prevádzkové zľavy, ktoré majú byť odmenou za určité činnosti v oblasti triedenia a predstavujú protihodnotu za náklady, ktoré spoločnosť bpost usporila.
- 5 V roku 2010 informovala spoločnosť bpost Belgický inštitút pre poštové a telekomunikačné služby (Institut belge des services postaux et des télécommunications, ďalej len „IBPT“) o zmene svojho systému zliav zo zmluvných sadzieb v súvislosti so službami v oblasti distribúcie adresovaných reklamných zásielok a administratívnych zásielok. Tieto zásielky predstavovali približne 20 % obratu spoločnosti bpost v odvetví poštových služieb.
- 6 Tento nový systém zliav obsahoval množstevnú zľavu vypočítanú na základe objemu podaných zásielok, ktorá bola poskytovaná odosielateľom i sprostredkovateľom. Zľava poskytovaná sprostredkovateľom však nebola počítaná na základe celkového objemu zásielok pochádzajúcich od všetkých odosielateľov, ktorým poskytovali svoje služby, ale na základe objemu

individuálne vytvoreného jednotlivými zákazníkmi (ďalej len „množstevná zľava na odosielateľa“).

- 7 IBPT je národný regulačný orgán v odvetví poštových služieb v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/67/ES z 15. decembra 1997 o spoločných pravidlách rozvoja vnútorného trhu poštových služieb spoločenstva a zlepšovaní kvality služieb (ďalej len „smernica 97/67“).
- 8 IBPT rozhodnutím z 20. júla 2011 uložil spoločnosti bpost pokutu vo výške 2,3 milióna eur za diskrimináciu v systéme sadziieb, najmä pokiaľ ide o selektívnu zľavu založenú na neodôvodnenom rozdielnom zaobchádzaní s odosielateľmi a sprostredkovateľmi.
- 9 Cour d'appel de Bruxelles (Odvolací súd Brusel, Belgicko) [ďalej len „Cour d'appel (odvolací súd)“] v rámci konania o žalobe pre neplatnosť podanej proti tomuto rozhodnutiu zaslané Súdny dvor Európskej únie návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý sa týkal výkladu smernice 97/67.
- 10 V rozsudku z 11. februára 2015, bpost (C-340/13, EU:C:2015:77), Súdny dvor rozhodol, že odosielatelia a sprostredkovatelia nie sú v porovnateľnej situácii, pokiaľ ide o cieľ sledovaný systémom množstevnej zľavy na odosielateľa, a to podnecovať dopyt v oblasti poštových služieb, keďže jedine odosielatelia môžu byť týmto systémom podnecovaní k zvyšovaniu objemu zásielok zverených spoločnosti bpost, a teda k zvyšovaniu obratu tejto spoločnosti. V dôsledku toho rozdielne zaobchádzanie s týmito dvomi kategóriami zákazníkov, ktoré vyplýva z uplatňovania systému množstevnej zľavy na odosielateľa, nepredstavuje diskrimináciu zakázanú článkom 12 smernice 97/67.
- 11 Súdny dvor teda na položenú otázku odpovedal tak, že zásada zákazu diskriminácie v oblasti sadziieb, ktorú upravuje článok 12 smernice 97/67, sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni takému systému množstevnej zľavy na odosielateľa, aký je predmetom sporu vo veci samej.
- 12 Cour d'appel (odvolací súd) rozsudkom z 10. marca 2016 zrušil rozhodnutie IBPT (prvé konanie).
- 13 Medzičasom Autorité belge de la concurrence [Belgický úrad pre hospodársku súťaž, predtým „Conseil de la concurrence“ (Rada pre hospodársku súťaž)] v rozhodnutí z 10. decembra 2012 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) konštatoval, že rozdielne zaobchádzanie v oblasti množstevných zliav nepredstavuje diskrimináciu v úzkom zmysle slova, ide však o nekalú prax v tom zmysle, že sprostredkovatelia sa vo vzťahu k spoločnosti bpost dostávajú do znevýhodneného konkurenčného postavenia, keďže uplatňovaný systém podnecuje významných zákazníkov k tomu, aby sa dohodli priamo so spoločnosťou bpost.
- 14 Belgický úrad pre hospodársku súťaž konštatoval, že spoločnosť bpost zneužila svoje dominantné postavenie, a teda porušila článok 3 loi du 15 septembre 2006

sur la protection de la concurrence économique (zákon z 15. septembra 2006 o ochrane hospodárskej súťaže) a článok 102 ZFEÚ tým, že v období od januára 2010 do júla 2011 prijala a uplatňovala nový systém sadzieb, a na základe toho uložil spoločnosti bpost pokutu, ktorej výšku vzhľadom pokutu už uloženú zo strany IBPT stanovil na 37 399 786,00 eura.

- 15 Návrhom doručeným 9. januára 2013 podala spoločnosť na Cour d'appel (odvolací súd) žalobu pre neplatnosť tohto rozhodnutia (druhé konanie).
- 16 Cour d'appel (odvolací súd) v rozsudku z 10. novembra 2016 konštatoval, že spoločnosť bpost je oprávnená odvolávať sa na zásadu *ne bis in idem*, lebo rozsudkom z 10. marca 2016 už právoplatne rozhodol v konaní, ktoré IBPT viedol proti spoločnosti bpost vo veci skutkov, ktoré sú vo veľkej miere rovnaké ako tie, ktoré sú predmetom konania a rozhodnutia Belgického úradu pre hospodársku súťaž (model zliav na odosielateľa v systéme zmluvných zliav spoločnosti bpost na rok 2010). Keďže konanie na Belgickom úrade pre hospodársku súťaž bolo z tohto dôvodu neprípustné, Cour d'appel (odvolací súd) zrušil napadnuté rozhodnutie.
- 17 Cour de cassation (Kasačný súd, Belgicko) rozsudkom z 22. novembra 2018 zrušil rozsudok Cour d'appel (odvolací súd) a vrátil vec inému rozhodovaciemu zloženiu uvedeného súdu. Cour de cassation (Kasačný súd) sa domnieval, že článok 50 Charty nebráni súbehu trestných konaní v zmysle tohto ustanovenia, ktoré sú založené na tých istých skutkoch, aj keď v jednom z nich bolo vydané právoplatné oslobodzujúce rozhodnutie, pokiaľ v súlade s článkom 52 ods. 1 Charty a so zásadou proporcionality sledujú tieto trestné konania doplnkové ciele, ktorých predmetom sú rôzne aspekty toho istého protiprávneho konania, a to v záujme dosiahnutia cieľa všeobecného záujmu.
- 18 Spoločnosť Publimail, ktorá je sprostredkovateľom, bola pribratá do konania, aby budúci rozsudok bol vykonateľný vo vzťahu k nej.
- 19 Európska komisia vstúpila do konania ako *amicus curiae*.

2. Dotknuté ustanovenia

Právo Únie

Charta základných práv Európskej únie

- 20 Článok 16 stanovuje:

„Sloboda podnikania

Sloboda podnikania sa uznáva v súlade s právom Únie, vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou.“

21 Článok 50 znie takto:

„Právo nebyť stíhaný alebo potrestaný v trestnom konaní dvakrát za ten istý trestný čin

Nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní za trestný čin, za ktorý už bol v rámci Únie oslobodený alebo odsúdený konečným rozsudkom v súlade so zákonom.“

22 Článok 52 znie takto:

„Rozsah a výklad práv a zásad

1. Akékoľvek obmedzenie výkonu práv a slobôd uznaných v tejto charte musí byť ustanovené zákonom a rešpektovať podstatu týchto práv a slobôd. Za predpokladu dodržiavania zásady proporcionality možno tieto práva a slobody obmedziť len vtedy, ak je to nevyhnutné a skutočne to zodpovedá cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou, alebo ak je to potrebné na ochranu práv a slobôd iných.

...“

ZFEÚ

23 Článok 102 stanovuje:

„Akékoľvek zneužívanie dominantného postavenia na vnútornom trhu či jeho podstatnej časti jedným alebo viacerými podnikateľmi sa zakazuje ako nezlučiteľné s vnútorným trhom, ak sa tým môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi.

Takéto zneužívanie môže zahŕňať najmä:

...

c) uplatňovanie nerovnakých podmienok voči obchodným partnerom pri rovnakých plneniach, čím ich v hospodárskej súťaži znevýhodňujú;

...“

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/67/ES z 15. decembra 1997 o spoločných pravidlách rozvoja vnútorného trhu poštových služieb spoločenstva a zlepšovaní kvality služieb

24 Článok 12 stanovuje:

„Členské štáty prijímú opatrenia, ktorými zabezpečia, aby sadzby za každú službu, ktorá je súčasťou univerzálnej služby, boli v súlade s týmito zásadami:

...

- sadzby musia byť transparentné a nediskriminačné,
- vždy, keď poskytovatelia univerzálnej služby uplatňujú osobitné sadzby, napríklad za služby podnikom, odosielateľom hromadne podávaných poštových zásielok alebo subjektom, ktoré zhromažďujú poštové zásielky od rôznych užívateľov, uplatňujú zásady transparentnosti a nediskriminácie, pokiaľ ide o sadzby a súvisiace podmienky. Sadzby spolu s príslušnými podmienkami sa uplatňujú rovnako medzi rôznymi tretími stranami, ako aj medzi tretími stranami a poskytovateľmi univerzálnych služieb poskytujúcimi rovnocenné služby. Všetky tieto sadzby sú k dispozícii aj užívateľom, najmä individuálnym užívateľom a malým a stredným podnikom, ktorí posielajú zásielky za podobných podmienok.“

Belgické právo

- 25 Článok 12 smernice 97/67 zmenený a doplnený smernicou 2002/39 bol do belgického právneho poriadku prebratý článkom 144b loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques (zákon z 21. marca 1991 o reforme niektorých štátnych hospodárskych podnikov).
- 26 Zákon z 15. septembra 2006 o ochrane hospodárskej súťaže obsahuje v článku 3 analogické ustanovenia ako článok 102 ZFEÚ.

3. Stanoviská účastníkov konania

Spoločnosť bpost

- 27 Napadnuté rozhodnutie je v rozpore so zásadou *ne bis in idem*.
- 28 V prejednávanej veci má konanie vedené na IBPT i konanie vedené Belgickým úradom pre hospodársku súťaž trestnoprávnu povahu a rozhodnutie sa týka rovnakých skutkov ako rozhodnutie IBPT z 20. júla 2011 [právoplatne zrušené rozsudkom Cour d'appel (odvolací súd) z 10. marca 2016].
- 29 Navyše nie sú splnené prísne podmienky na uplatnenie výnimky zo zákazu súbehu trestných konaní a trestov. Medzi konaniami na IBPT a na Belgickom úrade pre hospodársku súťaž totiž neexistuje „dostatočne úzke vecné a časové prepojenie“.

Belgický úrad pre hospodársku súťaž

- 30 Napadnuté rozhodnutie neporušuje zásadu *ne bis in idem*.
- 31 Keďže judikatúra Súdneho dvora sa líši v závislosti od toho, či sa týka alebo netýka práva hospodárskej súťaže, v prejednávanej veci je relevantná práve

judikatúra v oblasti práva hospodárskej súťaže (najmä rozsudok zo 14. februára 2012, Toshiba Corporation a i., C-17/10, EU:C:2012:72); na vymedzenie *idem factum* (právne *idem factum*) stanovuje kritérium „chráneného právneho záujmu“.

- 32 Pokiaľ je to potrebné, existencia rozdielnej judikatúry Súdneho dvora v závislosti od toho, či sa vec týka alebo netýka práva hospodárskej súťaže, je odôvodnená z hľadiska špecifik práva hospodárskej súťaže.
- 33 Konania, ktoré vedie IBPT na jednej strane a Belgický úrad pre hospodársku súťaž na druhej strane, sledujú doplnkové ciele v záujme dosiahnutia cieľa všeobecného záujmu, ktorých predmetom sú prípadne rôzne aspekty toho istého protiprávneho konania (alebo, inými slovami, chránia rozdielne právne záujmy).
- 34 Na záver sa Belgický úrad pre hospodársku súťaž pripája ku Komisii, pokiaľ ide o dve otázky, ktoré navrhuje položiť Súdnemu dvoru.

Európska komisia

- 35 Komisia vstúpila do konania ako *amicus curiae* s cieľom dohliadať na ochranu verejného záujmu Spoločenstva, ktorý v prejednávanej veci spočíva v tom, že treba zabrániť rozhodnutiu, ktoré by bolo v rozpore s rozsudkom Toshiba a s kritériom totožnosti chráneného právneho záujmu, ktoré stanovuje a ktoré je v oblasti hospodárskej súťaže relevantné.
- 36 Komisia má pochybnosti o relevantnosti výlučného odkazu Cour de cassation (Kasačný súd) na rozsudky z 20. marca 2018, Menci (C-524/15, EU:C:2018:197), Garlsson Real Estate a i. (C-537/16, EU:C:2018:193) a Di Puma a Zecca (C-596/16 a C-597/16, EU:C:2018:192). Tieto tri rozsudky nepatria do práva hospodárskej súťaže, zatiaľ čo prejednávaná vec do tejto oblasti patrí. Okrem toho sa tieto tri rozsudky týkajú situácií, ktoré sa veľmi líšia od prejednávanej veci, lebo v nich ide o duplicitné konania a sankcie v súvislosti s rovnakým deliktom, ktorý má vo vnútroštátnom práve dvojakú kvalifikáciu a podlieha dvojakému trestu, pričom jeden patrí do správneho práva (ale má trestnoprávnu povahu) a druhý do trestného práva.
- 37 V prejednávanej veci boli proti spoločnosti bpost vedené dve samostatné konania vo veci dvoch rozdielnych deliktov na základe odlišných legislatívnych ustanovení, ktoré sledujú odlišné, no doplnkové ciele všeobecného záujmu, konkrétne:
 - prvé konanie viedol IBPT za porušenie platných odvetvových právnych predpisov, konkrétne zákazu diskriminačných postupov a povinnosti transparentnosti, ktoré stanovuje najmä článok 144b belgického zákona z 21. marca 1991 (prvé konanie);
 - druhé konanie viedol Belgický úrad pre hospodársku súťaž za porušenie európskych a vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti hospodárskej súťaže, konkrétne zákazu zneužívania dominantného postavenia v zmysle

článku 102 ZFEÚ a článku 3 belgického zákona z 15. septembra 2006 o ochrane hospodárskej súťaže (druhé konanie).

- 38 Existenciu prípadného porušenia zásady *ne bis in idem* v prejednávanej veci je podľa Komisie potrebné preskúmať z hľadiska kritérií, ktoré stanovil Súdny dvor v oblasti hospodárskej súťaže. Je teda potrebné zohľadniť skutočnosť, že každý z orgánov uplatnil iné právne predpisy, ktorých predmetom sú odlišné právne záujmy a delikty.
- 39 Nakoniec Komisia poukazuje na to, že tu nejde o výnimku zo zásady (článok 52 Charty), ale o samotnú zásadu (článok 50 Charty), lebo nejde o právne *idem factum* v zmysle rozsudku zo 14. februára 2012, *Toshiba Corporation a i.* (C-17/10, EU:C:2012:72).
- 40 Komisia zdôrazňuje, že ak sa nezohľadní chránený právny záujem v každej z rôznych dotknutých oblastí práva, hrozí, že sa značne zmenší či dokonca zredukuje na nulu pôsobnosť práva hospodárskej súťaže, lebo má vo vzťahu k odvetvovým právnym predpisom horizontálny rozmer. Ak sa oblasti pôsobnosti prekrývajú a odvetvové predpisy sa uplatnia skôr, právo hospodárskej súťaže by mohlo stratiť svoj potrebný účinok.
- 41 Mohlo by sa stať, že jeden podnik by uplatňoval postup, ktorý predstavuje porušenie práva hospodárskej súťaže a zároveň odvetvových právnych predpisov. Keďže ide o porušenia odlišných právnych predpisov, na dodržiavanie ktorých dohliadajú odlišné orgány prostredníctvom samostatných konaní, na účinné uplatňovanie týchto právnych predpisov je potrebné zohľadniť odlišné právne záujmy, ktoré chránia. Ide o nevyhnutnú podmienku uplatnenia zásady *ne bis in idem*, ktorú stanovil rozsudok zo 14. februára 2012, *Toshiba Corporation a i.* (C-17/10, EU:C:2012:72).
- 42 Je to zásadné s cieľom vyhnúť sa tomu, aby sa podnik, proti ktorému bolo vedené konanie na základe odvetvových právnych predpisov, ktoré sledujú veľmi špecifický cieľ, mohol odvolávať na zásadu *ne bis in idem*, a tým zabrániť uplatneniu práva hospodárskej súťaže, hoci toho právo sleduje špecifický cieľ, ktorý sa líši od prvého uvedeného cieľa. V dôsledku toho by zostali nevyriešené – a nepotrestané – prekážky slobodnej hospodárskej súťaže.
- 43 Komisia navrhuje položiť Súdnu dvoru dve otázky.

4. Posúdenie zo strany Cour d'appel (odvolací súd):

- 44 Cour d'appel (odvolací súd) v prvom rade vymedzuje obe dotknuté konania.
- 45 Prvé konanie vychádzalo najmä z článku 144b zákona z 21. marca 1991 o reforme niektorých štátnych hospodárskych podnikov, ktorého cieľom je uložiť poskytovateľom univerzálnej poštovej služby určité povinnosti v oblasti

transparentnosti a zákazu diskriminácie pri prijímaní a uplatňovaní systému sadzieb, ktoré majú zaručiť liberalizáciu poštového sektora.

- 46 IBPT síce uznal uplatnenie práva hospodárskej súťaže na poštový sektor, pričom odkázal najmä na stanovisko Komisie v tomto smere, výslovne však uviedol, že neposudzuje súlad správania spoločnosti bpost s vnútroštátnymi alebo európskymi pravidlami hospodárskej súťaže, pričom odmietol vykonávať právomoc v oblasti uplatňovania týchto pravidiel hospodárskej súťaže okrem iného z toho dôvodu, že sledujú odlišné ciele. IBPT vyhlásil, že viedol konanie „bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže zo strany príslušných orgánov“.
- 47 V rámci druhého konania Belgický úrad pre hospodársku súťaž nepotreštal spoločnosť bpost za nedostatočnú transparentnosť alebo za diskriminačné postupy. Uplatnil belgické a európske právo hospodárskej súťaže s cieľom potrestať konanie spoločnosti bpost, ktoré bolo v rozpore s hospodárskou súťažou, konkrétne jej postupy, ktorých účinkom mohlo byť na jednej strane „vytlačenie“ sprostredkovateľov a potenciálnych konkurentov spoločnosti bpost a na druhej strane „vernosť najväčších zákazníkov spoločnosti bpost“, čím „sa zvýšili prekážky vstupu do odvetvia distribúcie“.
- 48 Cour d'appel (odvolací súd) následne skúma ciele oboch uplatnených právnych úprav a konštatuje, že na rozdiel od tvrdení spoločnosti bpost tieto predpisy nesledujú „presne ten istý cieľ, t. j. ochranu slobodnej a lojálnej hospodárskej súťaže na trhu poštových služieb“. Existujúce väzby medzi týmito dvoma právnymi úpravami, ktoré zdôrazňuje spoločnosť bpost, nepostačujú na konštatovanie, že jednoducho sledujú ten istý cieľ.
- 49 Je nesporné, že (európske) právo hospodárskej súťaže má horizontálny rozmer v tom zmysle, že má za cieľ zabrániť narušovaniu hospodárskej súťaže na celom vnútornom trhu. Tento vnútorný trh je rozdelený na čiastkové trhy, na ktoré sa vzťahuje právo hospodárskej súťaže, ale aj osobitné právne úpravy, ktorých cieľom alebo jediným cieľom nie je zachovať slobodnú a nenarušenú hospodársku súťaž.
- 50 Ciele smernice 97/67, ktorá bola prebratá belgickým zákonom z 21. marca 1991, ktorý IBPT uplatnil v prvom konaní, nemožno zhrnúť len ako zachovanie slobodnej a nenarušenej hospodárskej súťaže na trhu poštových služieb.
- 51 Cour d'appel (odvolací súd) ďalej skúma podmienky uplatnenia zásady *ne bis in idem*. Aby sa teda dalo určiť, či v prejednávanej veci došlo k porušeniu zásady *ne bis in idem*, je v zásade potrebné zohľadniť skutočnosť, že prvé a druhé konanie vychádza z odlišných právnych úprav, ktorých cieľom je ochrana iných právnych záujmov, konkrétne na jednej strane zaručiť liberalizáciu poštového sektora prostredníctvom povinnosti transparentnosti a zákazu diskriminácie (prvé konanie) a na druhej strane zaručiť slobodnú hospodársku súťaž na vnútornom

trhu prostredníctvom zákazu zneužívania dominantného postavenia (druhé konanie).

- 52 Táto podmienka totožnosti chráneného právneho záujmu bola stanovená v rozsudku Aalborg Portland, Súdny dvor ju výslovne potvrdil v rozsudku zo 14. februára 2012, Toshiba Corporation a i. (C-17/10, EU:C:2012:72), a Všeobecný súd v rozsudku z 26. októbra 2017, Marine Harvest/Komisia (T-704/14, EU:T:2017:753).
- 53 Význam podmienky totožnosti chráneného právneho záujmu vyplýva najmä z vecí, ktoré sa týkajú súbehu sankcií uložených vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže členského štátu a Komisiou. Súdny dvor túto podmienku stanovil a uplatnil vo veciach týkajúcich sa hospodárskej súťaže, nie však v iných oblastiach práva.
- 54 V rozsudku zo 14. februára 2012, Toshiba Corporation a i. (C-17/10, EU:C:2012:72), Súdny dvor nenasledoval návrhy generálnej advokátky Kokott, ktorá ho výslovne vyzvala, aby prestal uplatňovať túto podmienku v práve hospodárskej súťaže.
- 55 Generálna advokátka vo svojich návrhoch výslovne uznala, že „súdy Únie doposiaľ v konaniach týkajúcich sa práva hospodárskej súťaže vychádzali z toho, že uplatnenie zásady *ne bis in idem* podlieha trojakej podmienke, a to totožnosti skutkov, totožnosti páchatel'a a totožnosti chráneného právneho záujmu“, že „zásada *ne bis in idem* zakazuje, aby tá istá osoba bola za to isté protiprávne konanie na účely ochrany toho istého právneho záujmu potrestaná viackrát“, a že „pokiaľ ide o uplatnenie posledného uvedeného kritéria, Súdny dvor v kartelových veciach odmietol zákaz kumulatívneho ukladania sankcií vo vzťahu Únie k tretím štátom“ (návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott vo veci Toshiba Corporation a i., C-17/10, EU:C:2011:552).
- 56 Napriek tomu konštatovala, že Súdny dvor by mal svoju judikatúru zjednotiť a vzdať sa podmienky totožnosti chráneného právneho záujmu, ktorú uplatňuje len v práve hospodárskej súťaže.
- 57 Súdny dvor v tomto smere nenasledoval názor generálnej advokátky. Veľmi jasne uviedol, že „Súdny dvor vo veciach týkajúcich sa práva hospodárskej súťaže rozhodol, že uplatnenie zásady *ne bis in idem* podlieha trojitej podmienke totožnosti skutku, porušovateľa a chráneného právneho záujmu“. Hoci ho generálna advokátka vyzvala, aby prestal uplatňovať svoju judikatúru týkajúcu sa zásady *ne bis in idem*, ktorá je odlišná v závislosti od príslušnej oblasti, Súdny dvor to výslovne odmietol a znovu potvrdil, že v práve hospodárskej súťaže si zásada *ne bis in idem* stále vyžaduje totožnosť chráneného právneho záujmu.
- 58 Generálny advokát Wahl v návrhoch, ktoré predniesol vo veci Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie, uviedol, že má „problém s identifikáciou dôvodov, prečo by sa malo v kontexte práva hospodárskej súťaže naďalej uplatňovať trojaké

kritérium“ (návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Wahl vo veci Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie, C-617/17, EU:C:2018:976, bod 45).

- 59 V prejednávanej veci sa Cour d'appel (odvolací súd) *prima facie* domnieva, že sankcia, ktorú uložil IBPT za porušenie povinnosti zákazu diskriminácie, nie je trestom za rovnaké skutky ako v prípade sankcie, ktorú uložil Belgický úrad pre hospodársku súťaž za zneužitie dominantného postavenia.
- 60 *Prima facie* existujú dôvody na rozhodnutie, že zásada *ne bis in idem* by sa nemala uplatniť, keď cieľom jednotlivých sankcií, ktoré uložili rôzne orgány, nebolo potrestanie tých istých skutkov alebo účinkov a keď, ako zdôraznila Komisia, existuje riziko značného zmenšenia pôsobnosti práva hospodárskej súťaže, ktoré má „horizontálny rozmer“ v porovnaní s odvetvovými predpismi, a že ak majú odvetvové predpisy rovnakú oblasť pôsobnosti a uplatnia sa skôr, právo hospodárskej súťaže by mohlo stratiť celý svoj potrebný účinok alebo aspoň jeho významnú časť.
- 61 Cour d'appel (odvolací súd) sa *prima facie* domnieva, že je potrebné zohľadniť právny záujem chránený jednotlivými dotknutými oblasťami práva (právne *idem factum*), ako vyplýva z rozsudku zo 14. februára 2012, Toshiba Corporation a i. (C-17/10, EU:C:2012:72).
- 62 Cour d'appel (odvolací súd) sa však stotožňuje s pochybnosťami, ktoré generálny advokát Tančev vyjadril v návrhoch, ktoré predniesol vo veci Marine Harvest:
- 63 „Pre úplnosť by som mal spresniť, že bola spochybnená relevantnosť tretej podmienky uvedenej v bode 95 vyššie, konkrétne totožnosti chráneného právneho záujmu. Podľa judikatúry sledujú pravidlá hospodárskej súťaže EÚ a vnútroštátne pravidlá hospodárskej súťaže ‚odlišné ciele‘ (pozri rozsudok z 13. februára 1969, Wilhelm a i., 14/68, EU:C:1969:4, bod 11), a preto chránia rôzne právne záujmy. Z toho vyplýva, že zásada *ne bis in idem* nebráni tomu, aby sa tomu istému podniku uložili samostatné pokuty za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže EÚ na jednej strane a vnútroštátnych pravidiel hospodárskej súťaže na druhej strane. Relevantnosť podmienky, podľa ktorej musí byť chránený právny záujem rovnaký, je však spochybnená, pretože na jednej strane sa táto podmienka neuplatňuje v iných oblastiach práva Únie, ako je právo hospodárskej súťaže (pozri návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott vo veci Toshiba Corporation a i., C-17/10, EU:C:2011:552, bod 116 a generálny advokát Campos Sánchez-Bordona vo veci Menci, C-524/15, EU:C:2017:667, bod 27), a po druhé je v rozpore so zvyšujúcou sa konvergenciou pravidiel hospodárskej súťaže EÚ a členských štátov a s decentralizáciou uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže EÚ, ktorú zaviedlo nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v [článkoch 101 a 102 ZFEÚ]“ (návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Tančev vo veci Marine Harvest, C-10/18 P, EU:C:2019:795, bod 95, poznámka pod čiarou 34).

- 64 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy sa Cour d'appel (odvolací súd) domnieva, že je potrebné opýtať sa Súdneho dvora na to, ako sa má vykladať zásada *ne bis in idem* v oblasti hospodárskej súťaže. Ide o otázku výkladu, ktorá je vo všeobecnom záujme na účely jednotného uplatňovania práva Únie, lebo otázka zachovania či nezachovania tretej podmienky stanovenej v rozsudku zo 14. februára 2012, Toshiba Corporation a i. (C-17/10, EU:C:2012:72), (totožnosť chráneného právneho záujmu) v oblasti hospodárskej súťaže môže byť podobne aktuálna v konaní na iných súdoch členských štátoch Únie.

5. Prejudiciálne otázky:

- 65 Cour d'appel (odvolací súd) sa rozhodol položiť Súdnemu dvoru prejudiciálne otázky, ktoré navrhla Európska komisia a Belgický úrad pre hospodársku súťaž:

Prvá otázka:

Má sa zásada *ne bis in idem* zaručená v článku 50 Charty vykladať v tom zmysle, že nebráni príslušnému správnomu orgánu členského štátu uložiť pokutu za porušenie európskeho práva hospodárskej súťaže v takej situácii ako v prejednávanej veci, keď bol ten istý právny subjekt už právoplatne oslobodený od správnej pokuty, ktorú mu uložil vnútroštátny poštový regulátor za údajné porušenie poštových právnych predpisov vzhľadom na tie isté alebo podobné skutkové okolnosti, keďže kritérium totožnosti chráneného právneho záujmu nie je splnené v dôsledku toho, že prejednávaná vec sa týka dvoch rôznych porušení dvoch rozdielnych právnych predpisov, ktoré patria do dvoch samostatných oblastí práva?

Druhá otázka:

Má sa zásada *ne bis in idem* zaručená v článku 50 Charty vykladať v tom zmysle, že nebráni príslušnému správnomu orgánu členského štátu uložiť pokutu za porušenie európskeho práva hospodárskej súťaže v takej situácii ako v prejednávanej veci, keď bol ten istý právny subjekt už právoplatne oslobodený od správnej pokuty, ktorú mu uložil vnútroštátny poštový regulátor za údajné porušenie poštových právnych predpisov vzhľadom na tie isté alebo podobné skutkové okolnosti, z dôvodu, že obmedzenie zásady *ne bis in idem* je opodstatnené tým, že právne predpisy v oblasti hospodárskej súťaže sledujú doplnkový cieľ všeobecného záujmu, ktorým je ochrana a zachovanie nenarušeného systému hospodárskej súťaže na vnútornom trhu, a neprekračuje rámec toho, čo je vhodné a nevyhnutné na dosiahnutie cieľa legitímne sledovaného touto právnou úpravou a/alebo na zabezpečenie ochrany práva a slobody podnikania týchto ďalších hospodárskych subjektov na základe článku 16 Charty?